

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou doručenu dne 3. 5. 2018 k věcně i místně příslušnému Krajskému soudu v Plzni domáhal po žalovaném zaplacení částky 3 000,00 Kč spolu se zákonným úrokem z prodlení z titulu vydání bezdůvodného obohacení, jako dvojnásobku autorské odměny za užití autorského díla (divadelní režie). Podle žalobce mezi účastníky nebyla uzavřena licenční smlouva, přestože je dědicem autorských práv a práv výkoných umělců po otci I. ██████ S. ██████ a to v rozsahu 1/4 z celkového podílu. Otec žalobce (I. ██████ S. ██████) byl společně se Z. ██████ S. ██████ (autorský podíl obou těchto autorů je stejný, tedy 50 %) autorem textu divadelních her Jára Cimrmana s výjimkou textu ke hře Akt, která je výhradním dílem Z. ██████ S. ██████ a textu ke hře Vyšetřování ztráty třídní knihy, která je výhradním dílem I. ██████ S. ██████. I. ██████ S. ██████ byl rovněž režisérem všech představení, která jsou dodnes souborem nazývaným Divadlo Jára Cimrmana hrána. I. ██████ S. ██████ byl rovněž autorem divadelního představení (díla dramatického – činohry), které bylo na základě literárního textu vytvořeno a žalobce považuje divadelní inscenaci za samostatné autorské dílo. Žalovaný formou živého provozování díla provozoval mj. dne 4. 5. 2015 představení Lijavec (hrubá tržba 146 220 Kč) a dne 2. 5. 2016 představení Posel z Liptákova (hrubá tržba 146 240 Kč), aniž by měl k uvedenému provozování díla jevištního udělen souhlas formou uzavření licenční smlouvy. Výši autorské odměny žalobce vyčíslil symbolickou částkou 3 000,00 Kč a k úhradě vyzval žalovaného předžalobní upomínkou ze dne 9. 4. 2018. Žalovaný však částku nezaplatil a dostal se tak dle žalobce do prodlení ode dne následujícího po datu splatnosti uvedeném v předžalobní upomínce. Zároveň žalobce žádal i o přiznání zákonného úroku z prodlení z této dlužné částky.
2. Žalovaný se k žalobě vyjádřil písemným podáním ze dne 4. 7. 2018 tak, že s žalobou nesouhlasí a žalobcem uplatněný nárok zcela neuznává. Dodal, že neexistuje právní titul, na základě kterého by žalobci žalobou uplatněná částka příslušela. Režisér je osobou, která obvykle režíruje (uměleckým nastudováním provádí) díla určitého autora, aniž by byla autorem ona sama. Při ústním jednání pak doplnil, že předmětem řízení není, zda a jaké částky zaplatil žalovaný Agentuře ECHO, zastoupené agenturou Aura – Pont s. r. o., nicméně je schopen zprostředkovatelské smlouvy i doklady o zaplacení autorské odměny agentuře soudu k důkazu předložit. Žalovaný si nebyl vědom žádného porušení autorských práv žalobce a upozornil na konstantní judikaturu, podle níž je divadelní režie považována za výkon umělce a nikoliv za autorské dílo.
3. Podáním ze dne 18. 7. 2018 doručeným zdejšímu soudu téhož dne pak navrhl žalobce přerušení řízení do pravomocného skončení řízení vedeného u Ústavního soudu pod sp. zn. II. ÚS 1862/18, neboť ústavní stížnost byla podána v obdobném sporu, který je i předmětem daného řízení.
4. Usnesením Krajského soudu v Plzni ze dne 30. 7. 2018, č. j. 19C 20/2018-34 bylo řízení přerušeno do pravomocného skončení řízení vedeného u Ústavního soudu pod sp. zn. II. ÚS 1862/18. Usnesení nabylo právní moci dne 17. 8. 2018.
5. Usnesením Ústavního soudu ze dne 5. 11. 2018, sp. zn. II. ÚS 1862/18, bylo rozhodnuto tak, že se ústavní stížnost odmítá jako zjevně neopodstatněná.
6. Usnesením Krajského soudu v Plzni ze dne 5. 3. 2019, č. j. 19C 20/2018-43 soud rozhodl o pokračování v řízení přerušeném usnesením zdejšího soudu ze dne 30. 7. 2018, č. j. 19C 20/2018-34. Usnesení nabylo právní moci dne 27. 3. 2019.

7. Žalobce pak v rámci repliky ze dne 9. 5. 2018 (doručené zdejšímu soudu dne 10. 5. 2019) nejprve navrhl rozšíření žalobního petitu tak, že „určuje se, že I. ██████ S. ██████ je autorem divadelní inscenace (koncepce) Lijavec a Posel z Liptákova, které vytvořil se souborem tzv. Divadla Jára Cimrmana jako režisér na základě zpracování literárního textu divadelní hry Lijavec a Posel z Liptákova, kterých je společně se Z. ██████ S. ██████ spoluautorem“. Dále pak v podání polemizoval s procesní obranou žalovaného. Doplnil, že pojmově je řazení režiséra mezi výkonné umělce nesmyslné, kdy odkázal na § 63 odst. 1 autorského zákona, který uvádí, že autorem audiovizuálního díla je režisér, a není tedy důvod pro to, aby neplatilo, že autorem divadelní inscenace je rovněž jeho režisér. Režisér divadelní inscenace nemůže být pojímán jako výkonný umělec, ale jako samostatný autor svébytného díla. Dílo vytvořené režisérem pak žalobce nazývá jako dílo jevištní, scénické, případně režijní koncepti nebo jenom inscenaci. Velmi podrobně se žalobce zabýval terminologickou stránkou pojmů dramatické dílo, divadelní inscenace, umělecký výkon. Vzhledem k možnému rozporu mezi českým autorským zákonem a Bernskou a Římskou úmluvou navrhl žalobce, aby zdejší soud předložil Soudnímu dvoru Evropské unie k posouzení předběžnou otázku týkající se předmětu tohoto sporu.
8. V replice uplatněné tzv. rozšíření žaloby soud posoudil jako změnu žaloby, kterou však při ústním jednání za přítomnosti žalobce a právního zástupce žalovaného samostatným usnesením nepřipustil. K ústnímu jednání se písemně omluvil právní zástupce žalobce a prostřednictvím právního zástupce i žalovaný, takže soud jednal v jejich nepřítomnosti. K uzavření smíru mezi účastníky nedošlo, přičemž nespornou skutečností mezi účastníky pouze bylo, že I. ██████ S. ██████ je spoluautorem textu hry Lijavec a Posel z Liptákova, nesporné je také autorství I. ██████ S. ██████ k textu a skutečnosti, že obě hry byly provedeny, jak v žalobě bylo tvrzeno.
9. V rámci dokazování soud konstatoval předžalobní upomínku ze dne 9. 4. 2018, včetně dokladu o doporučeném odeslání zásilky, ze které je patrné, že žalobce vyzval žalovaného k plnění ve výši 11 890 Kč, resp. 8 000 Kč v případě úhrady částky do 20. 4. 2018.
10. Z kopie Usnesení Obvodního soudu pro Prahu 1, č. j. 37 D 214/2010-98 soud zjistil, že ve věci projednání dědictví po I. ██████ S. ██████, byla schválena dohoda dědiců s tím, že žalobci náleží podíl v rozsahu 1/4 vzhledem k celku na autorských právech zůstavitele. V této souvislosti se soud k důkazu spokojil s kopií, neboť si mohl ověřit a ověřil, že je shodná s originálem založeným v připojeném spise.
11. K žalobním tvrzením předložil žalobce k důkazu honorářový list za měsíc únor 2011 vystavený firmou V. ██████ K. ██████, A. ██████ E. ██████, z něhož je zřejmé, že byl D. ██████ S. ██████ vyplacen honorář ve výši 10 000 Kč. Z listiny ovšem nevyplývá, že by šlo o náhradu za autorská práva k režii. Z rozúčtování kolektivního správce Díla za rok 2016 ze dne 20. 6. 2017 vyplynulo vyúčtování autorských odměn I. ██████ S. ██████ za toto období a jednotlivé položky jsou rozepsány tu jako autor divadelního textu, tu jako autor divadelní koncepce. Soud konstatoval také další listiny předložené žalobcem k důkazu jako screen shoty, licenční smlouvu uzavřenou mezi I. ██████ S. ██████ a Z. ██████ S. ██████ jako poskytovateli a producentem AURA – PONT s.r.o. (žalobce smlouvu v roce 2015 vypověděl). Poznámky k režijnímu stylu I. ██████ S. ██████ od Prof. PhDr. V. ██████ J. ██████ CSc., seznam děl pro autora, jakož i listinu „Připomínky hercům Divadla Jára Cimrmana“. K důkazu soud zároveň provedl ze spisů Krajského soudu v Hradci Králové sp. zn. 16 C 1/2018 rozsudek ze dne 29. 3. 2018, sp. zn. 16 C 3/2018 rozsudek ze dne 15. 3. 2018 a ze spisu téhož soudu sp. zn. 16 C 6/2018 rozsudek ze dne 15. 3. 2018. Ve všech třech sporech byly obdobné žaloby soudem zamítnuty. K těmto provedeným důkazům je třeba souhrnně uvést, že obdobně či shodně byly předkládány i v těch soudních řízeních, jejichž rozsudky soud k důkazu rovněž prováděl. Soud v této souvislosti nepovažoval i s ohledem na jejich přesvědčivé závěry vyčkávat na skončení dalších obdobných sporů, které žalobce vede

neboť, jak žalobce při ústním jednání potvrdil, tam, kde již bylo soudem rozhodnuto, napadá je řádnými i mimořádnými opravnými prostředky. S ohledem na zjištěnou podobnost žalobcem vedených sporů (přínejmenším před Krajským soudem v Hradci Králové) a k žalobním tvrzením předkládaným s tímž důkazy považuje nalézací soud poznamenat jen tolik, že z informací o hrách (webové stránky Žižkovského divadla Jára Cimrmana) a i z kopie části knihy Divadla Jára Cimrmana, Hry a semináře, úplné vydání, bylo prokázáno tvrzení žalobce, že obě předmětné divadelní inscenace režíroval jeho otec. K obsahu režisérské činnosti I. S. soud přečetl „Připomínky hercům Divadla Jára Cimrmana“ ve kterých otec žalobce shrnul své postřehy spojené s činností divadla v duchu jeho inteligentních a vtipných textů. Ale ani tento text, ani provedení „Poznámky k režijnímu stylu I. S.“ od Prof. PhDr. V. J. nemohl soud považovat za důkazy, mající relevanci k projednávané věci. Shodně soud hodnotil i předložený obsah učebnice „Základy divadelní činnosti“ Ani k důkazu navržené a provedené vyúčtování kolektivního správce DILIA, divadelní, literární, audiovizuální agentura, z. s. nepřineslo jiná zjištění, než že kolektivní správce užívá střídavě i termín „autor divadelní koncepce“ což je ale pouze jeho vnitřní názor.

Za daného skutkového stavu věci soud tak další důkazy navržené žalovaným pro jejich nadbytečnost již s vazbou na ust. § 120 odst. 1 o. s. ř. neprováděl.

12. Po skutkové stránce má tedy nalézací soud za prokázané, že žalovaný provozoval dne 4. 5. 2015 představení Lijavec a dne 2. 5. 2016 představení Posel z Liptákova, ta hrál soubor Divadla Jára Cimrmana. Režisérem obou divadelních inscenací byl I. S., předek žalobce, který zdědil ¼ autorských práv zůstavitele. Mezi účastníky nebylo sporné, že byla vyrovnána autorská odměna za dílo spočívající v sepsání textu divadelní hry (díla literárního) sporné však je, zda měla být uhrazena i autorská odměna za provedení díla označeného žalobcem jako divadelní inscenace.
13. Dle § 2 odst. 1 zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon v platném znění je předmětem práva autorského dílo literární a jiné dílo umělecké a dílo vědecké, které je jedinečným výsledkem tvůrčí činnosti autora a je vyjádřeno v jakékoli objektivně vnímatelné podobě včetně podoby elektronické, trvale nebo dočasně, bez ohledu na jeho rozsah, účel nebo význam (dále jen „dílo“). Dílem je zejména dílo slovesné vyjádřené řečí nebo písmem, dílo hudební, dílo dramatické a dílo hudebně dramatické, dílo choreografické a dílo pantomimické, dílo fotografické a dílo vyjádřené postupem podobným fotografii, dílo audiovizuální, jako je dílo kinematografické, dílo výtvarné, jako je dílo malířské, grafické a sochařské, dílo architektonické včetně díla urbanistického, dílo užitého umění a dílo kartografické.
14. Dle § 67 odst. 1 autorského zákona, umělecký výkon je výkon herce, zpěváka, hudebníka, tanečníka, dirigenta, sbormistra, režiséra nebo jiné osoby, která hraje, zpívá, recituje, předvádí nebo jinak provádí umělecké dílo a výtvořiny tradiční lidové kultury. Za umělecký výkon se považuje též výkon artisty, aniž jím provádí umělecké dílo.
15. Předmětem sporu mezi účastníky byla otázka, zda tvůrčí činnost režiséra a divadelní inscenaci lze považovat za autorské dílo ve smyslu § 2 odst. 1 autorského zákona nebo se jedná o výsledek činnosti výkonného umělce. Odpověď na otázku je rozhodná pro to, zda žalobci náleží nárok na úhradu autorské odměny nebo nárok na vydání bezdůvodného obohacení dle § 40 odst. 4 autorského zákona nebo mu jako výkonnému umělci nárok na odměnu nevznikl.
16. Pokud se týká právního hodnocení, pak platná právní úprava řadí v § 67 odst. 1 autorského zákona režiséra mezi výkonné umělce. Vrchní soud v Praze svým rozsudkem ze dne 19. 11. 2001, sp. zn. 3 Co 22/2001 (publikováno ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek 9-10/2000 pod č. R 70/2002 civ.) konstatoval, že divadelní režie není autorským dílem, nýbrž uměleckým výkonem. Soud tedy v dané věci neshledal důvod odchytil se od stávající judikatury. Divadelní režii nedochází k vytvoření díla, tak jak tento pojem vymezuje autorský zákon. Je samozřejmé, že divadelní režisér je při své činnosti nepochybně tvůrčím pracovníkem, vnáší do své práce osobní

nápady a invence, provádí tak umělecký výkon – divadelní režii, proto tedy nároky divadelního režiséra nelze považovat za nároky autora díla, nýbrž za nároky výkonného umělce. Majetková práva výkonného umělce jsou upravena v § 71 autorského zákona, kdy v odst. 2 tohoto paragrafu právem užít umělecký výkon je a) právo na vysílání a jiné sdělování živého výkonu veřejnosti, b) právo na záznam živého výkonu, c) právo na rozmnožování zaznamenaného výkonu, d) právo na rozšiřování rozmnoženin zaznamenaného výkonu, e) právo na pronájem rozmnoženin zaznamenaného výkonu, f) právo na půjčování rozmnoženin zaznamenaného výkonu, g) právo na sdělování zaznamenaného výkonu veřejnosti. V případech představení Lijavec (4. 5. 2015) a Posel z Liptákova (2. 5. 2016) však soud neshledal ani to, že by v daném případě došlo k užítí uměleckého výkonu a tedy vzniku majetkových práv výkonného umělce. Jakkoliv lze souhlasit s názorem žalobce, že režisér vtiskne divadelní inscenaci jedinečnou podobu, není tento výsledek tvůrčí činnosti autorským dílem podle §2 odst. 1 autorského zákona. Režisérova tvůrčí činnost má blíže k činnosti výkonného umělce, režisér literární dílo (divadelní hru) provádí, obdobně jako herec ztvárňuje konkrétní postavu. Tvůrcem divadelní inscenace je kolektiv, který kromě režiséra může tvořit i dramaturg, scénograf, choreograf a další (byť tyto funkce mohou i splývat v jednotlivých osobách). Ačkoliv režisér má zpravidla dominantní roli, nečiní jej to autorem díla – divadelní inscenace.

17. Za daného stavu věci, aniž by bylo nutné znovu podrobněji se zabývat závěry zamítavých rozhodnutí, s nimiž se nalézací soud ztotožnil, je nepochybné, že nalézací soud neshledal žádné důvody, pro něž by se měl a mohl v dané věci odchýlit od konstantní judikatury soudů. S ohledem na provedené důkazy a výše uvedené právní názory nemohl soud dát žalobci za pravdu v jeho klíčovém tvrzení, že vznikla autorská díla – divadelní inscenace (resp. díla jevištní, režijní koncepce) předmětných her Lijavec a Posel z Liptákova a že autorem těchto autorských děl byl předek žalobce I. S. V řízení bylo sice prokázáno, že režisér I. S. byl režisérem těchto divadelních inscenací, ale jeho režisérskou činnost nelze mít za činnost autora, nýbrž za činnost výkonného umělce. Majetková práva výkonného umělce sestávají z práva umělecký výkon užít formou práva na vysílání a jiné sdělování živého výkonu veřejnosti, práva na záznam živého výkonu, práva na rozmnožování zaznamenaného výkonu, práva na rozšiřování rozmnoženin zaznamenaného výkonu, práva na pronájem rozmnoženin zaznamenaného výkonu, práva na půjčování rozmnoženin zaznamenaného výkonu a práva na sdělování zaznamenaného výkonu veřejnosti (§71 odst. 2 autorského zákona). V případě předmětných představení však o žádný z těchto případů užití uměleckého výkonu výkonného umělce nešlo. Pro úplnost odůvodnění rozsudku soud ještě konstatuje, že nevyhověl podnětu žalobce k podání předběžné otázky Soudnímu dvoru Evropské unie (dále jen „SDEU“) a s důvody seznámil účastníky již při ústním jednání, když pro položení předběžné otázky soud nenašel důvod. Opětovně a shodně upozorňuje, že podle čl. 267 Smlouvy o fungování Evropské unie má SDEU pravomoc rozhodovat v o předběžných otázkách týkajících se výkladu Smlouvy o fungování Evropské unie a Smlouvy o Evropské unii a platnosti výkladu aktů přijatých orgány, institucemi nebo jinými subjekty Evropské unie. Soudu není známo, že by předpisy či jiné akty evropských orgánů, institucí a subjektů upravovaly otázku autorství režiséra k divadelní inscenaci, natož aby tak činily odchylně od vnitrostátní české úpravy. Sám žalobce dovozoval rozpor právní úpravy a dovolával se přitom Bernské úmluvy a Římské úmluvy, což však nejsou právní předpisy Evropské unie, ale mezinárodní mnohostranné smlouvy, k jejichž interpretaci ve smyslu čl. 267 Smlouvy o fungování Evropské unie předběžná otázka neslouží. Uvedené mezinárodní smlouvy zavazují smluvní státy, nikoli však Evropskou unii jako celek a nejsou tak součástí komunitárního práva (čemž svědčí např. formulace odst. 6 preambule směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2004/48/ES ze dne 29. dubna 2004 o dodržování práv duševního vlastnictví). Z tohoto důvodu není na místě položení předběžné otázky SDEU.
18. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 142 odst. 1 o. s. ř., kdy účastníku, který měl ve věci plný úspěch, přizná soud náhradu nákladů potřebných k účelnému uplatňování nebo bránění práva proti účastníku, který ve věci úspěch neměl. Žalovaný byl ve sporu zcela úspěšný, a proto

mu byla přiznána náhrada nákladů řízení spočívající v odměně advokáta celkem 4 000,00 Kč dle § 7/3. vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif za 4 úkony právní služby po 1 000,00 Kč (převzetí a příprava zastoupení, vyjádření k žalobě ze dne ze dne 4. 7. 2018, účast na jednání dne 4. 6. 2019 – 2 úkony), v náhradě hotových výdajů advokáta (režijní paušál) 1 200,00 Kč za 4 úkony právní služby po 300,00 Kč dle § 13 odst. 3 téže vyhlášky, v náhradě žalovaným účtovaných hotových výdajů (cestovní výdaje – jízdné) 1 404,81 Kč za cestu Cheb – Plzeň a zpět osobním automobilem Škoda Octavia, celkem 216 km x 3,90 Kč sazba základní náhrady a 1,48 Kč sazba za palivo + 21% DPH, náhrady za promeškaný čas dle § 14 odst. 1, 3 AT za 6 půlhodin v celkové výši 600,00 a 21 % DPH z odměny a náhrad (tj. z částky 5 200,00 Kč) ve výši 1 092,00 Kč, celkem 8 296,81 Kč. Žalobce je povinen zaplatit žalovanému náhradu nákladů řízení do tří dnů od právní moci rozsudku dle § 160 odst. 1 o. s. ř. k rukám právního zástupce žalovaného (§ 149 odst. 1 o. s. ř.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku není odvolání přípustné (§ 202 odst. 2 o. s. ř.).

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může se oprávněný domáhat svého práva návrhem na soudní výkon rozhodnutí či exekucí.

Plzeň 11. června 2019

JUDr. Vlasta Formánková v.r.
samosoudkyně